

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΕΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ΜΕ&ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΣΤΗ Β ΓΕΛ
& ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ/ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

«Η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη μάθηση, στις διδακτικές μεθόδους και στην κοινωνική συμπερίληψη», Άγγελος Αλεξόπουλος, athensvoice.gr, 12/7/2023 (διασκευή)

Το διαρκώς εξελισσόμενο ψηφιακό τοπίο έχει φέρει επανάσταση στη ζωή μας, και το τελευταίο σύνορο, η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ), αναδιαμορφώνει τα ίδια τα θεμέλια της εκπαίδευσης. Η ΤΝ πρόκειται να δημιουργήσει σεισμικές αλλαγές στην σχολική τάξη.

Μία από τις αξιοσημείωτες εφαρμογές της ΤΝ στην εκπαίδευση είναι οι λεγόμενες πλατφόρμες προσαρμοστικής μάθησης. Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούν αλγόριθμους ΤΝ για να αναλύουν τα δεδομένα των μαθητών και να προσαρμόζουν τη διδασκαλία με βάση τις ατομικές ανάγκες τους. Για παράδειγμα, σκεφτείτε ένα μαθητή που δυσκολεύεται με τις μαθηματικές έννοιες κι ο οποίος θα μπορεί να λαμβάνει εξατομικευμένες ασκήσεις, που θα του δίνουν τη δυνατότητα να κατανοήσει τα δύσκολα θέματα με τον δικό του ρυθμό. Αξιοποιώντας την ΤΝ, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να εντοπίσουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των μαθητών, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη για να διασφαλίσουν ότι κάθε μαθητής θα είναι σε θέση να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του. Η ΤΝ έχει, επίσης, τη δυνατότητα να φέρει επανάσταση στις αξιολογήσεις. [...] Τα ευφυή συστήματα μπορούν να αναλύουν τεράστιες ποσότητες δεδομένων επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να παρακολουθούν αποτελεσματικά την πρόοδο των μαθητών-τριών τους. Φανταστείτε ένα σενάριο όπου ένας μαθητής δίνει ένα τεστ Φυσικής. Αντί να περιμένει μέρες για τα αποτελέσματα, ένα σύστημα με ΤΝ αξιολογεί αμέσως τις απαντήσεις, παρέχοντας λεπτομερή ανατροφοδότηση και εντοπίζοντας τους τομείς στους οποίους ο μαθητής μπορεί να βελτιωθεί. [...] Επιπλέον, η ΤΝ υπόσχεται την προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Οι τεχνολογίες που υποστηρίζονται από την ΤΝ μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές με ειδικές ανάγκες να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να συμμετάσχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Για παράδειγμα, φανταστείτε μια μαθήτρια με προβλήματα όρασης, η οποία χρησιμοποιεί

ένα εξειδικευμένο σύστημα TN που μετατρέπει το κείμενο σε ήχο, επιτρέποντάς της να έχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο χωρίς κόπο. Αξιοποιώντας, επομένως, τις τεχνολογίες TN, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, καταρρίπτοντας τα εμπόδια και δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν πλήρως στην εκπαιδευτική διαδρομή.[...]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

«Μια συνέντευξη με την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)», Τάκης Κακουλίδης, (διασκευή)
<https://togethermag.gr/life-culture/mia-syntefksi-me-tin-techniti-noimosyni-ai/>

Ακολουθούν αποσπάσματα πραγματικής συνέντευξης του συντάκτη που απαντήθηκαν από τη μηχανή Artificial Intelligent. «Συνεντευξιαζόμενος» ήταν ο βοηθός τεχνητής νοημοσύνης που λειτουργεί σε εφαρμογές της Microsoft, Microsoft Copilot.

Είστε ενημερωμένος/η και πιστεύετε πως δίνετε ασφαλείς πληροφορίες;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι οι πληροφορίες που παρέχω βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές. Η γνώση μου είναι ενημερωμένη μέχρι κάποιο σημείο το 2021, αλλά μπορώ να χρησιμοποιήσω εργαλεία, όπως η αναζήτηση στο διαδίκτυο για να πάρω πιο πρόσφατες πληροφορίες. Επιπλέον, έχω σχεδιαστεί με αυστηρά πρωτόκολλα ασφαλείας για να διασφαλίσω την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών. Παρακαλώ, συνεχίστε με τις ερωτήσεις σας.

Σας βλέπω με μια καχυποψία, το ομολογώ. Πιστεύετε πως μπορούμε να σας εμπιστευόμαστε;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη των χρηστών είναι προτεραιότητα για εμάς. [...]Εντούτοις, πάντα συνιστώ στους χρήστες να επαληθεύουν τις πληροφορίες από πολλαπλές πηγές, ειδικά όταν πρόκειται για σημαντικές αποφάσεις. Έχετε άλλη ερώτηση;

«Για εμάς», λέτε. Ποιοι είστε «εσείς»;

Όταν λέω «εμείς», αναφέρομαι στην τεχνητή νοημοσύνη που αναπτύχθηκε από τη Microsoft. Δεν είμαι ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, αλλά ένα πρόγραμμα υπολογιστή που έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πληροφορίες και να απαντά σε ερωτήσεις. Ελπίζω ότι αυτό βοηθάει στην κατανόηση της φύσης μου. Έχετε άλλη ερώτηση;

Πιστεύετε ότι ο άνθρωπος είναι το κυρίαρχο ον στον πλανήτη;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις. Ωστόσο, μπορώ να σας πω ότι από την άποψη της επιρροής και της ικανότητας να αλλάξει το φυσικό περιβάλλον, οι άνθρωποι έχουν μια μοναδική θέση στον πλανήτη. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν επηρεάσει σημαντικά το περιβάλλον σε παγκόσμιο επίπεδο, από την αλλαγή του κλίματος μέχρι την απώλεια της βιοποικιλότητας. Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι είναι «κυρίαρχοι», ότι έχουν τον απόλυτο έλεγχο. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι όλα τα όντα στον πλανήτη είναι αλληλεξαρτόμενα και ότι η υγεία του πλανήτη εξαρτάται από την ισορροπία και την αρμονία μεταξύ των διαφόρων ειδών και οικοσυστημάτων. Έχετε άλλη ερώτηση;

Τι είναι τα μυρμήγκια;

Τα μυρμήγκια είναι κοινωνικά έντομα της οικογένειας Formicidae (Μυρμηγκίδες) και ανήκουν την τάξη «Υμενόπτερα». Τα μυρμήγκια εξελίχθηκαν από τους σφηκοειδείς προγόνους τους στα μέσα της Κρητιδικής περιόδου 110 έως 130 εκατομμύρια χρόνια πριν. Υπολογίζεται ότι υπάρχουν 22.000 είδη από τα οποία έχουν ταξινομηθεί περισσότερα από 12.5001 κι έχουν αποικίσει σχεδόν κάθε ηπειρωτική περιοχή της Γης. [...]Η επιτυχία τους σε τόσα πολλά περιβάλλοντα έχει αποδοθεί στην κοινωνική τους οργάνωση.

Η Microsoft έχει στο παρελθόν κατηγορηθεί για ολιγοπωλιακές πρακτικές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹. Γνωρίζετε κάτι σχετικό;

Ναι, υπάρχουν περιπτώσεις στο παρελθόν όπου η Microsoft και άλλες μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες έχουν αντιμετωπίσει κατηγορίες για ολιγοπωλιακές πρακτικές. Αυτές οι κατηγορίες συνήθως αφορούν την κατάχρηση της κυρίαρχης θέσης μιας εταιρείας στην αγορά για να περιορίσει τον ανταγωνισμό. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και άλλες ρυθμιστικές αρχές έχουν λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσουν αυτές τις πρακτικές, όπως η θέσπιση νόμων για τις ψηφιακές αγορές και τις ψηφιακές υπηρεσίες, που αποσκοπούν στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για όλες τις ψηφιακές εταιρείες και θέτουν ξεκάθαρους κανόνες για τις μεγάλες πλατφόρμες, με σκοπό να αποτραπούν οι αθέμιτες πρακτικές προς επιχειρήσεις και καταναλωτές. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η εφαρμογή αυτών των κανόνων και η επιβολή κυρώσεων για τυχόν καταχρηστική συμπεριφορά εξαρτάται από τις ρυθμιστικές αρχές. [...]

¹ Πράγματι, τον Ιούλιο του 2023 η ΕΕ ξεκίνησε αντιμονοπωλιακή έρευνα για το λογισμικό Teams της Microsoft. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ομαδοποίηση της εφαρμογής με άλλα προϊόντα μπορεί να είναι αθέμιτα ανταγωνιστική. Η κίνηση της Επιτροπής ακολουθεί μια καταγγελία το 2020 από την Slack Technologies. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένονται. Ανάλογη 5ετής έρευνα το 2004 (IP_04_382), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Microsoft παραβίασε τη νομοθεσία ανταγωνισμού στην ΕΕ σχετικά με τα λειτουργικά συστήματα για Προσωπικούς Υπολογιστές και για αυτό επιβλήθηκε πρόστιμο στη Microsoft.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

«Το καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας», Νικηφόρος Βρεττάκος, «ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ» ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ, εκδόσεις ΤΡΙΑ ΦΥΛΛΑ, 1999

Δεν ξέρω, μα δεν έμεινε καθόλου σκοτάδι.

Ο ήλιος χύθηκε μέσα μου από χίλιες πληγές.

Και τούτη τη λευκότητα που σε περιβάλλω

δε θα τη βρεις ούτε στις Άλπεις, γιατί αυτός ο αγέρας

στριφογυρνά ως εκεί ψηλά και το χιόνι λερώνεται.

Και στο λευκό τριαντάφυλλο βρίσκεις μια ιδέα σκόνης.

Το τέλειο θαύμα θα το βρεις μοναχά μες στον άνθρωπο:

λευκές εκτάσεις που ακτινοβολούν αληθινά

στο σύμπαν και υπερέχουν. Το πιο καθαρό πράγμα λοιπόν της δημιουργίας

δεν είναι το λυκόφως, ούτε ο ουρανός που καθρεφτίζεται μες στο ποτάμι,

ούτε ο ήλιος πάνω στις μηλιάς τ' άνηθ.

Είναι η αγάπη.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε σε 50-70 λέξεις την επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης (TN) στη σχολική αξιολόγηση και στην ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εκπαίδευση σύμφωνα με το **Κείμενο 1**.

(Μονάδες 20)

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω περιόδων με τον χαρακτηρισμό **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ** με κριτήριο αν συμφωνούν με το περιεχόμενο των **Κειμένων 1 και 2**. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένη αναφορά σε χωρία του κειμένου.

Κείμενο 1

α. Η εξατομίκευση της διδασκαλίας είναι μία από τις δυνατότητες που παρέχουν οι εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης (TN).

β. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) δεν μεταβάλλει τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς.

γ. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός σχολείου που θέτει ως στόχο τη συμπερίληψη.

Κείμενο 2

δ. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) υποστηρίζει ότι οι χρήστες μπορούν να βασίζονται απόλυτα σε αυτήν για τις πληροφορίες που λαμβάνουν.

ε. Σύμφωνα με την τεχνητή νοημοσύνη (TN) οι άνθρωποι υπερέχουν σε σύγκριση με τα υπόλοιπα όντα του πλανήτη.

(Μονάδες 15)

B2.α. Να εντοπίσετε σε δύο (2) χωρία της 1^{ης} παραγράφου του **Κειμένου 1** («*Το διαρκώς εξελισσόμενο...σχολική τάξη.*») τη μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση του λόγου (03 Μονάδες) και να σχολιάσετε τη λειτουργικότητά τους. (02 Μονάδες)

(Μονάδες 05)

B2.β. Να εντοπίσετε ένα (1) χωρίο στο **Κείμενο 2** όπου η τεχνητή νοημοσύνη (TN), αν και πρόγραμμα υπολογιστή, επικαλείται το ήθος της (03 Μονάδες). Ποια πρόθεση πιστεύετε ότι ικανοποιεί αυτή η επιλογή; (02 Μονάδες)

(Μονάδες 05)

B3. Τα **Κείμενα 1 και 2** αναφέρονται κυρίως στα πλεονεκτήματα της τεχνητής νοημοσύνης (TN). Σε μία παράγραφο 50-70 λέξεων να εντοπίσετε έναν τομέα σε κάθε κείμενο που αποδεικνύει αυτή τη θετική συνεισφορά της. (Να απαντήσετε επιβεβαιώνοντας τα λεγόμενα σας με σύντομα και σαφή χωρία του κειμένου που δεν προσμετρώνται στο όριο των λέξεων.)

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το βασικό θέμα του **Κειμένου 3**; Να γράψετε το ερμηνευτικό σας σχόλιο τεκμηριώνοντας το με τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Στη συνέχεια, να απαντήσετε στο ερώτημα: Ποιο είναι για εσάς το «καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας»; Το κείμενο σας να εκτείνεται συνολικά σε 150-200 λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Είστε καλεσμένος-η σε γνωστό διαδικτυακό κανάλι και συμμετέχετε σε συζήτηση που αφορά στην τεχνητή νοημοσύνη (TN). Στην εισήγησή σας, 350-400 λέξεις, υπερασπίζετε την άποψη ότι η τεχνητή νοημοσύνη (TN) έχει πολλά πλεονεκτήματα. Στη συνέχεια, τονίζετε την υπεύθυνη στάση που πρέπει να επιδείξει το άτομο-χρήστης και η επίσημη πολιτεία, ώστε η χρήση της να είναι αποκλειστικά εποικοδομητική. (Στο κείμενό σας να αξιοποιήσετε δημιουργικά τα **κείμενα αναφοράς**.)

(Μονάδες 30)

Να γράψετε με αυτοσυγκέντρωση

ΔΙΧΩΣ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ!©

Εικόνα: Το ρομπότ Σοφία στην Αθήνα